

YTTRANDE

2011-05-12 Ärendenr:
NV-03313-11

Luleå kommun
Miljökontoret
971 85 Luleå

Ansvar för operativ tillsyn enligt miljöbalken vid Luleå Airport

Miljöchefen vid Miljökontoret, Luleå kommun, önskar att Naturvårdsverket ska yttra sig över fördelning av ansvar för operativ tillsyn vid Luleå Airport.

Sammanfattning

Naturvårdsverket bedömer utifrån inskickade handlingar att det inom flygplatsen finns såväl civila som militära verksamhetsutövare. Berörda operativa tillsynsmyndigheter måste därför samarbeta och tillsammans, utifrån reglerna i miljöbalken och miljötillsynsförordningen samt omständigheterna i det enskilda fallet, komma fram till vem som är operativ tillsynsmyndighet i varje tillsynssituation.

Naturvårdsverkets synpunkter

Fördelningen av tillsynsansvar enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken och vissa EU-förordningar på miljöområdet, är reglerad i 26 kap. 3 § miljöbalken och i miljötillsynsförordningen (2011:13). Generalläkaren har ansvar för den operativa tillsynen i fråga om samtliga verksamheter och åtgärder inom Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk och Försvarets radioanstalt (2 kap. 4 § miljötillsynsförordningen). Undantag görs dock för tillsyn i fråga om strandskydd och viss kemikalietillsyn.

Om det bedrivs både militär och civil verksamhet på en flygplats är Generalläkaren bara operativ tillsynsmyndighet för de delar av verksamheten som bedrivs av militära verksamhetsutövare. Verksamhetsutövare är enligt praxis den som har rättslig och faktisk möjlighet att uppfylla de skyldigheter som följer av lagstiftningen, t.ex. krav i villkor i ett tillstånd till miljöfarlig verksamhet.

När flera verksamhetsutövare på en och samma plats bedriver olika delar av en verksamhet som är tillståndsreglerad, är det inte möjligt att på förhand göra exakt avgränsning mellan myndigheternas ansvar för tillsyn. Vilken myndighet som har skyldigheten att agera som operativ tillsynsmyndighet måste avgöras i varje enskild tillsynssituation. En bedömning görs utifrån vilken åtgärd som behöver vidtas för att tillståndet ska följas och vilken verksamhetsutövare som har den faktiska och rättsliga möjligheten att vidta den åtgärden.

Civilrättsligt avtal som reglerar rådighet över verksamheter och/eller vem eller vilka som t.ex. ska vidta och bekosta miljöskyddsåtgärder, kan ge vägledning om vem som i det enskilda fallet har faktisk och rättslig möjlighet att efterleva t.ex. tillståndsvillkor eller ett föreläggande. En bedömning måste dock alltid göras i varje enskilt fall eftersom ett avtal inte alltid ger en helt korrekt beskrivning om vilken verksamhetsutövare som i praktiken har det faktiska och rättsliga ansvaret. Ett avtal kanske inte heller täcker den aktuella tillsynssituationen. Det är alltid miljöbalken och dess bestämmelser som reglerar detta – inte civilrättsliga avtal.

Allt detta innebär att berörda tillsynsmyndigheter måste samarbeta (se 26:6 MB). Tillsammans måste de, utifrån reglerna i miljöbalken och miljötillsynsförordningen samt omständigheterna i det enskilda fallet, reda ut vem som är operativ tillsynsmyndighet, och därmed har rätt att t.ex. rikta ett föreläggande till verksamhetsutövaren eller är skyldig att agera om tillståndsvillkor ej efterlevs. Samarbete krävs också för att få en god överblick över den samlade verksamheten och förhindra administrativt merarbete.

I Naturvårdsverkets handbok med allmänna råd för flygplatser, handbok 2008:1, står följande i avsnitt 6.3.1 ”Vid en militär flygplats där även civil flygverksamhet bedrivs är det Generalläkaren som ansvarar för tillsynen”. Av det vi skrivit ovan följer att det uttalandet i handboken inte är korrekt, och Naturvårdsverket avser därför att korrigera texten i handboken.

Ett par kommentarer till innehållet i inskickade handlingar

Innehavare av tillstånd

Det finns inte någon innehavare av ett tillstånd enligt miljöbalken. Ett tillstånd omfattar alla verksamhetsutövare som bedriver verksamhet inom ramen för tillståndet. Detta oavsett vem eller vilka som sökte tillståndet. Ansvar för att vidta åtgärder så att verksamheten bedrivs i enlighet med tillståndet och andra regler som gäller för verksamheten är inte kopplat till vilken eller vilka personer som ansökte om tillstånd.

Verksamhet med civil verksamhetsutövare

Swedavia har i skrivelse daterad den 1 mars 2011 klargjort att de bl.a. sköter ramp och avisning samt drift och underhåll av terminalen för den civila flygtrafiken. En annan civil verksamhetsutövare sköter drivmedelshanteringen.

Utifrån den beskrivningen gör Naturvårdsverkets bedömningen att dessa bolag, åtminstone delvis, bör ha sådan rådighet över hur dessa verksamheter bedrivs att de har möjlighet att uppfylla krav i villkor och andra bestämmelser som gäller för de delarna av flygplatsverksamheten.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Lena Callermo.

Vid den slutliga handläggningen har även deltagit Åsa Wiklund Fredström och Björn Pettersson, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Lena Callermo

Björn Pettersson